KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 6.6.2025 r.
COM(2025) 286 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie z postępów w zakresie zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności

{SWD(2025) 146 final}

Spis treści

1. Streszczenie 2

Wykaz skrótów 4

2. Wprowadzenie 5

3. Zalecenia dotyczące zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności 5

a. Zalecenia dotyczące europejskiej puli ochrony ludności (ECPP) 6

i. Wyeliminowanie braków w zdolnościach 6

ii. Wzmocnienie koordynacji między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi na potrzeby aktywnej realizacji celów w zakresie zdolności 7

iii. Zwiększenie dotacji na dostosowanie 8

iv. Zachęcanie do zgłaszania zdolności do ECPP i rozmieszczania zdolności 8

b. Zalecenia dotyczące rescEU 9

i. Zdolności o charakterze wielozadaniowym i wielofunkcyjnym oraz specjalistyczne wsparcie 9

ii. Proaktywne wzmocnienie 10

iii. Uzupełnienie po rozmieszczeniu 11

iv. Tymczasowe wstępne rozlokowanie w celu skutecznego rozmieszczenia 12

v. Zwiększenie skuteczności rozmieszczania w ramach rescEU 13

vi. Uproszczenie stóp współfinansowania rescEU 13

vii. Uproszczenie zamówień 14

c. Szersze rozważania dotyczące budowania zdolności reagowania 15

i. Podejście do budowania zdolności oparte na wykonaniu 15

ii. Zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności do uzupełniania zdolności krajowych w Europie 15

iii. Szczególnie wrażliwe grupy społeczne 16

iv. Międzysektorowa orientacja sytuacyjna ERCC 16

v. Analiza scenariuszy konfliktu/wojny 17

vi. Partnerstwa sektora prywatnego 17

vii. Centra darowizn 18

viii. Gromadzenie zapasów 19

4. Wnioski 20

1. Streszczenie

Niniejsze sprawozdanie z postępów w zakresie zdolności stanowi perspektywiczną część obowiązku sprawozdawczego na podstawie art. 34 ust. 2 dotyczącego zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UMOL) ustanowionego decyzją nr 1313/2013/UE. Przedstawiono w nim szereg zaleceń mających na celu dalsze zwiększenie skuteczności zdolności reagowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Zalecenia te opierają się na analizie obecnego stanu zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, jak określono w odpowiednim dokumencie roboczym służb Komisji pt. „Budowanie zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i przegląd braków".

Zgodnie ze strategią na rzecz unii gotowości Europa dąży do osiągnięcia ogólnounijnej gotowości we wszystkich odpowiednich sektorach i wśród wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron. W ramach reakcji na zmiany, które zachodzą w krajobrazie ryzyka i zagrożeń, zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności mogą w konkretny i praktyczny sposób przyczynić się do przyjęcia bardziej aktywnego, lepiej skoordynowanego i rozszerzonego europejskiego podejścia do zarządzania kryzysowego.

Wnioski o pomoc są kierowane do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności nie tylko w przypadku typowych sytuacji kryzysowych wymagających ochrony ludności, takich jak pożary lasów, trzęsienia ziemi i powodzie, ale również w coraz większym stopniu w celu otrzymania pomocy w bardziej złożonych sytuacjach kryzysowych, w których wiele zagrożeń i podatności na zagrożenia często przenika się, co prowadzi do przedłużających się kryzysów. Aby utrzymać zdolność do wspierania państw członkowskich i państw uczestniczących, gdy zajdzie taka potrzeba, należy nadal rozwijać wewnętrzne struktury i procesy Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, a także współpracę z partnerami zewnętrznymi w ramach tego procesu. 15 kluczowych zaleceń przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu ma na celu ukierunkowanie rozwoju zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności na rozwijanie jego zdolności do sprostania pojawiającym się wyzwaniom i zwiększenie podejmowanych w ramach niego działań na rzecz gotowości.

Zalecenia dotyczące europejskiej puli ochrony ludności (ECPP):

i. Podjęcie działań na rzecz wyeliminowania braków w zdolnościach ECPP wskazanych w niniejszym sprawozdaniu (np. w obszarach gaszenia pożarów roślinności, zdolności w zakresie ratownictwa medycznego, incydentów związanych z zanieczyszczeniem wód morskich, przybrzeżnych i śródlądowych, mostów, wytwarzania energii elektrycznej oraz transportu i logistyki).
ii. Wzmocnienie koordynacji z państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi oraz między nimi w dążeniu do osiągnięcia celów w zakresie zdolności.
iii. Zwiększenie finansowania dotacji na dostosowanie.
iv. Zachęcanie do rejestracji w ECPP poprzez zwiększenie finansowania podczas rozmieszczania.

Zalecenia dotyczące rescEU:

i. Skoncentrowanie przyszłego budowania zdolności przede wszystkim na zdolnościach o charakterze wielozadaniowym i wielofunkcyjnym (np. w zakresie schronienia, energii elektrycznej, telekomunikacji, opieki medycznej oraz transportu i logistyki) oraz, w razie potrzeby, na uzupełniających specjalistycznych zdolnościach wsparcia (np. w obszarach związanych z CBRJ lub w zakresie specjalistycznej wiedzy medycznej na temat konkretnych zagrożeń).
ii. Umożliwienie przewidywalnego zwiększenia budżetu w celu uzupełnienia środków po rozmieszczeniu, dążąc do bardziej aktywnego budowania zdolności.
iii. Zwiększenie skuteczności rozmieszczania rescEU dzięki szybszym decyzjom o rozmieszczeniu i wariantom wstępnego rozlokowania.
iv. Uproszczenie stóp współfinansowania rozmieszczania zdolności rescEU i usprawnienie procesu udzielania zamówień.

Szersze rozważania dotyczące budowania zdolności reagowania:

i. Dalsze wykorzystywanie celów opartych na wykonaniu na potrzeby przyszłego budowania zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
ii. Rozważenie poprawy wymiany informacji na temat dostępności konkretnych zdolności krajowych w celu zwiększenia ogólnej skuteczności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
iii. Lepsze zrozumienie potrzeb szczególnie wrażliwych grup społecznych w sytuacjach kryzysowych.
iv. Dalsze rozwijanie międzysektorowej orientacji sytuacyjnej ERCC.
v. Uwzględnienie scenariuszy konfliktu/wojny w ramach dalszego budowania zdolności.
vi. Rozszerzenie, w stosownych przypadkach, partnerstw sektora prywatnego, w tym rozwój centrów darowizn w celu zwiększenia zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
vii. Rozważenie gromadzenia zapasów szerszej gamy zasobów reagowania kryzysowego.

Ogólnie rzecz biorąc, reagowanie w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności będzie musiało wykraczać poza tradycyjne zdolności reagowania kryzysowego, wspierając zainteresowane strony z poszczególnych sektorów w przekazywaniu konkretnej wiedzy fachowej w zakresie gotowości, zgodnie ze strategią na rzecz unii gotowości.

Wykaz skrótów

CBRJ – chemiczny, biologiczny, radiologiczny i jądrowy

CEMS – usługa programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego

COVID-19 – choroba koronawirusowa z 2019 r.

DRG – cel w zakresie odporności na klęski i katastrofy

ECPP – europejska pula ochrony ludności

ERCC – Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego

UE – Unia Europejska

GSS – globalny system sytuacyjny

MEDEVAC – ewakuacja medyczna

WRF – wieloletnie ramy finansowe

PC – państwo członkowskie

ŚOI – środki ochrony indywidualnej

PU – państwo uczestniczące

RfA – wniosek o pomoc

SWD – dokument roboczy służb Komisji.

UMOL – Unijny Mechanizm Ochrony Ludności

2. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 34 ust. 2 decyzji nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności Komisja jest zobowiązana do przedkładania sprawozdań z postępów w realizacji celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy, celów w zakresie zdolności i pozostałych braków w europejskiej puli ochrony ludności (ECPP, „pula"), z uwzględnieniem ustanowienia zdolności rescEU. Sprawozdania te powinny również zawierać przegląd zmian sytuacji w zakresie budżetu i kosztów odnoszących się do zdolności reagowania oraz ocenę potrzeby dalszego budowania zdolności na szczeblu UE.

W niniejszym sprawozdaniu i towarzyszącym mu dokumencie roboczym służb Komisji (SWD) pt. „Budowanie zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i przegląd braków" Komisja przedstawia analizę istotnych zmian zdolności reagowania w ramach UMOL w latach 2017–2024, a także zalecenia na przyszłość dotyczące dalszych zdolności i potrzeb w zakresie zdolności. Celem jest zapewnienie, aby UMOL stale ewoluował i pozostał skutecznym zasobem, z którego organy krajowe mogą korzystać w sytuacjach kryzysowych, a jednocześnie, w szerszym kontekście, aby przyczyniał się do realizacji strategii na rzecz unii gotowości.

Dynamiczny krajobraz ryzyka i zagrożeń, na które narażona jest Europa, już teraz zmusza UMOL do dostosowania dostępnych mu narzędzi do nieprzewidzianych okoliczności, co zapewni państwom członkowskim i państwom uczestniczącym w UMOL (PC/PU) pomoc, która jeszcze dziesięć lat temu zostałaby uznana za niewyobrażalną. W szerszych ramach strategicznych unii gotowości UMOL oraz, na potrzeby konkretnego celu niniejszego sprawozdania, zdolności reagowania, którymi dysponuje, mogą w konkretny i praktyczny sposób przyczynić się do przyjęcia bardziej aktywnego, lepiej skoordynowanego i rozszerzonego europejskiego podejścia do zarządzania kryzysowego.

W tym celu w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono szereg zaleceń dotyczących dalszych postępów w zakresie zdolności reagowania w ramach UMOL. Zalecenia te opierają się na załączonym dokumencie roboczym służb Komisji (SWD) i przeprowadzonej w nim analizie obecnego krajobrazu ryzyka i zagrożeń; na uzgodnionych założeniach planowania w ramach opracowanych ogólnounijnych scenariuszy klęsk i katastrof; na wnioskach wyciągniętych z ostatnich rozmieszczeń w ramach UMOL; oraz na budowaniu zdolności reagowania operacyjnego w ostatnich latach.

3. Zalecenia dotyczące zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności

Pierwszy zestaw zaleceń w niniejszym sprawozdaniu obejmuje ECPP, drugi zestaw dotyczy zdolności reagowania w ramach rescEU, a w trzecim zestawie przedstawiono szerzej zakrojone zalecenia, które pomogą we wzmocnieniu zdolności UMOL do reagowania na klęski i katastrofy. Łącznie zalecenia te mają na celu dalszy rozwój zdolności reagowania w ramach UMOL, co powinno przyczynić się do zwiększenia zdolności UE do reagowania kryzysowego. We wnioskach zawartych w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono podsumowanie opisanych w nim zaleceń.

a. Zalecenia dotyczące europejskiej puli ochrony ludności (ECPP)

i. Wyeliminowanie braków w zdolnościach

ECPP opiera się na dwóch filarach: (i) zapewnieniu jakości za pomocą systemu certyfikacji w celu zagwarantowania zgodności z normami UMOL podczas operacji reagowania; (ii) większej przewidywalności w odniesieniu do dostępności zdolności reagowania po uruchomieniu UMOL. ECPP składa się z modułów, innych zdolności reagowania (w tym artykułów pierwszej potrzeby) i kategorii ekspertów. Wszystkie te elementy są zdolnościami krajowymi, które państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL zgłaszają na co najmniej jeden rok na zasadzie dobrowolności w celu ich rozmieszczenia w przypadku uruchomienia UMOL. ECPP – jako jeden z głównych filarów zdolności reagowania w ramach UMOL – stanowi zobowiązanie państw członkowskich do solidarności w przypadku klęsk i katastrof. **Rozmieszczenia ECPP stanowią średnio około 1/4 zdolności rozmieszczonych podczas interwencji UMOL** (zob. rys. 10 w dokumencie roboczym służb Komisji, s. 32). Silniejsza europejska pula ochrony ludności zapewniłaby, aby w czasach kryzysu solidarność między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi pozostała źródłem siły UE. Poniższe zalecenia mają na celu wsparcie skoordynowanego podejścia do realizacji niedawno zmienionych celów w zakresie zdolności ECPP poprzez dalsze zachęcanie państw członkowskich do angażowania się w ECPP.

Z porównania zdolności zarejestrowanych w ECPP z niedawno zmienionymi celami w zakresie zdolności przedstawionymi w towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji (zob. załącznik 1 do dokumentu roboczego służb Komisji, s. 45) wynika, że istnieje szereg braków. **Zdolności w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza** są nadal niedostatecznie reprezentowane wśród zarejestrowanych zdolności ECPP, przy czym całkowicie brakuje modułów obejmujących wykorzystanie śmigłowców. Niektóre rodzaje **zdolności medycznych** również stanowią wyzwanie w odniesieniu do ECPP. Szczególnie potrzebne są przenośne laboratoria ds. bezpieczeństwa biologicznego, tak samo jak zespoły specjalistycznej opieki medycznej, przy czym tylko jedna zdolność jest w trakcie certyfikacji w porównaniu z ośmioma zdolnościami przewidzianymi w ramach przedmiotowego celu. Podczas gdy dwie zdolności w zakresie ewakuacji medycznej (MEDEVAC) są w trakcie certyfikacji w celu osiągnięcia celu w zakresie zdolności ECPP, w UMOL stale brakuje zdolności w zakresie ewakuacji medycznej oraz ewakuacji medycznej pacjentów z chorobami wysoce zakaźnymi, ponieważ zdolności rescEU połączone z planowanymi zdolnościami ECPP nadal są mniejsze niż zdolności w zakresie ewakuacji medycznej przewidziane w szerzej zakrojonym celu dotyczącym odporności na klęski i katastrofy nr 4 „Reagowanie – zwiększenie zdolności reagowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności", w którym określono cele w zakresie wykonania w odniesieniu do zdolności reagowania w ramach UMOL (dokument roboczy służb Komisji, s. 26–28).

Zgodnie z najnowszymi celami w zakresie zdolności ECPP do ECPP dodano szereg niedostatecznie reprezentowanych zdolności. Na ECPP powinno się przeznaczyć więcej zdolności reagowania, aby umożliwić reagowanie na **incydenty związane z zanieczyszczeniem wód morskich, przybrzeżnych i śródlądowych**. Te nowe braki odpowiadają ogólnie bardziej złożonym klęskom i katastrofom, na które ma reagować UMOL. Obejmują one takie zdolności reagowania, jak zdolności dotyczące **mostów i wytwarzania energii elektrycznej; przy czym wyraźnie potrzebne są zdolności logistyczne i transportowe**. W ramach dalszych dobrowolnych zobowiązań państwa członkowskie/państwa uczestniczące powinny priorytetowo traktować te zidentyfikowane braki.

ii. Wzmocnienie koordynacji między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi na potrzeby aktywnej realizacji celów w zakresie zdolności

Decyzję o zaoferowaniu i zarejestrowaniu zdolności w ramach ECPP nadal w całości podejmują wewnętrznie państwa członkowskie/państwa uczestniczące. Ten dobrowolny proces jest nieodłącznym elementem ECPP i należy go zachować. **Skoordynowane działania na rzecz zwiększenia zasięgu celu w zakresie zdolności za pomocą zasobów ECPP wzmocniłyby jednak zdolność reagowania w ramach UMOL**, przy jednoczesnym jak najefektywniejszym wykorzystaniu zasobów państw członkowskich/państw uczestniczących i Komisji, w ramach których wymagane jest zaoferowanie, certyfikowanie i zarejestrowanie zdolności w ECPP.

W wyniku ambitnych nowych celów w zakresie zdolności dotyczących ECPP, określonych w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2025/704, obecny poziom osiągnięcia celów w zakresie zdolności spadł z ok. 31 % deklarowanych celów w zakresie zdolności do około 15 %. Wynika to w dużej mierze z ogólnego wzrostu ilościowego w konfiguracji ECPP, jak określono w nowych celach. Pożądany cel w zakresie zdolności wzrósł średnio o 160 % dla każdej istniejącej kategorii zdolności. Znacznie wzrosła również liczba różnych rodzajów zdolności wymienionych w celach – z 37 do 50 różnych rodzajów zdolności. Brak ten należy postrzegać jako tymczasowy, podczas gdy państwa członkowskie/państwa uczestniczące dostosowują swoje oferty do celów ECPP, a oferowane zdolności podlegają procesowi certyfikacji.

Koordynacja między i z państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi w zakresie realizacji tych celów mogłaby przynieść znaczne korzyści, umożliwiając państwom członkowskim/państwom uczestniczącym podejmowanie bardziej świadomych decyzji co do tego, które zdolności traktować priorytetowo w swoich ofertach na rzecz ECPP. Dyskusje regionalne na temat planowanych ofert ECPP mogą zapewnić możliwości podziału kosztów poprzez **rozwój wielonarodowych modułów i mogą wspierać bardziej wyważony rozkład geograficzny odpowiednich rodzajów zdolności na całym obszarze UMOL**, w zależności od lokalnego/regionalnego profilu ryzyka.

Komisja może również aktywnie wspierać bardziej skoordynowane dążenie do osiągnięcia celów w zakresie zdolności w ramach UMOL za pomocą różnych środków, takich jak zachęcanie do rejestracji niezbędnych rodzajów zdolności i wykorzystywanie istniejących forów do wspierania koordynacji między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi. Komisja mogłaby organizować dyskusje na istniejących forach, takich jak grupa ekspertów Komisji ds. zdolności i innych warunków technicznych, a także Komitet ds. Ochrony Ludności, aby **wspierać wymianę informacji na temat planowanych ofert ECPP**. Dyskusje te można by usystematyzować według kategorii zdolności lub zagrożenia. Można by je oprzeć na istniejących celach polityki, takich jak unijny cel w zakresie odporności na klęski i katastrofy (DRG) nr 4, „Reagowanie – zwiększenie zdolności reagowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności”, w którym określono kategorie zdolności krytycznych, oraz na opracowanych scenariuszach klęsk i katastrof, które dostarczają cennych informacji związanych ze zdolnościami (przegląd obecnego zakresu DRG nr 4 przedstawiono w dokumencie roboczym służb Komisji, sekcja 3.b, s. 23).

Dyskusje na szczeblu regionalnym na temat ewentualnej rejestracji w ECPP umożliwiłyby również organom krajowym zapewnienie rozsądnego rozkładu geograficznego zdolności w ramach ECPP, przy jednoczesnym określeniu możliwości tworzenia wielonarodowych modułów, które dzielą ciężar utrzymania zdolności między większą liczbę zainteresowanych stron. Rozpoczęcie i kontynuowanie

dyskusji byłoby dla Komisji tanim sposobem wspierania bardziej skoordynowanego podejścia do osiągnięcia celów w zakresie zdolności określonych w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2025/704[1].

Koordynacja w zakresie rejestracji w ECPP pomogłaby również w określeniu granic podejścia ECPP. Cele, których nie można zrealizować w ramach ECPP pomimo koordynacji między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi, można by realizować bezpośrednio za pomocą rescEU lub innych instrumentów, takich jak współpraca z sektorem prywatnym lub państwami trzecimi.

iii. Zwiększenie dotacji na dostosowanie

Wzmocniony program dotacji na dostosowanie w ramach ECPP mógłby pomóc w osiągnięciu niezrealizowanych celów w zakresie zdolności.

Państwa członkowskie/państwa uczestniczące oferujące zdolności krajowe do ECPP kwalifikują się do ubiegania się o dotacje na dostosowanie do ECPP, które zapewniają wsparcie finansowe na naprawy i modernizacje, co przyczynia się do poprawy gotowości i skuteczności zdolności oferowanych podczas rozmieszczania w ramach UMOL. Od czasu ich wprowadzenia rocznie przyznaje się średnio 4–5 mln EUR dotacji na dostosowanie. Chociaż organy krajowe pozostają odpowiedzialne za koszty ustanowienia i utrzymania zdolności krajowych, które rejestrują w ECPP, UE zapewnia możliwość skutecznego rozmieszczenia tych zarejestrowanych zdolności i ich obsługi w kontekście międzynarodowym.

Obecne kryteria oceny przyznawania dotacji na dostosowanie do ECPP uwzględniają, czy wniosek o udzielenie **dotacji na dostosowanie służy osiągnięciu niezrealizowanego celu w zakresie zdolności w ramach UMOL**. Położenie większego nacisku na to kryterium w trakcie procesu oceny stanowiłoby zachętę dla państw członkowskich ubiegających się o dotacje na dostosowanie, aby priorytetowo traktowały niezrealizowane cele w zakresie zdolności w swoich ofertach do ECPP.

Zwiększenie budżetu programu dotacji na dostosowanie umożliwiłoby Komisji dalsze wspieranie państw członkowskich/państw uczestniczących, które udostępniają zdolności krajowe na potrzeby rozmieszczenia w ramach UMOL.

iv. Zachęcanie do zgłaszania zdolności do ECPP i rozmieszczania zdolności

W przypadku uruchomienia UMOL rozmieszczone zdolności ECPP kwalifikują się do dofinansowania kosztów kwalifikowalnych związanych z transportem i obsługą zdolności w wysokości 75 %. Chociaż ta stopa dofinansowania jest korzystna w porównaniu z niezarejestrowanymi zdolnościami, które korzystają jedynie z dofinansowania transportu zdolności w wysokości 75 % (a nie kosztów operacyjnych) podczas rozmieszczenia w ramach UMOL, stawki dofinansowania w ramach ECPP można by dostosować w celu dalszego zachęcania do rejestracji zdolności. **Zwiększenie finansowania transportu i obsługi zdolności ECPP do 100 %** wzmocniłoby zaufanie państw członkowskich/państw uczestniczących do zgłaszania dodatkowych zdolności do ECPP poprzez wyeliminowanie niepewności związanych z kosztami przyszłego rozmieszczenia ich zgłoszonych zdolności za pośrednictwem UMOL. Takie dostosowanie warunków dofinansowania zachęciłoby do zgłaszania zdolności do ECPP i ich rozmieszczania w przyszłości, a państwa członkowskie chętniej udostępniałyby swoje zdolności krajowe do ECPP i je rozmieszczały.

[1] **Zalecenie Komisji z dnia 8 lutego 2023 r. w sprawie unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy 2023/C 56/01**
C/2023/400

b. Zalecenia dotyczące rescEU

rescEU jest drugim filarem zdolności reagowania w ramach UMOL. Zdolność ta szybko stała się zasobem operacyjnym – w latach 2019–2024 przeprowadzono w ramach rescEU 231 rozmieszczeń (zob. rys. 18 w dokumencie roboczym służb Komisji, s. 40). Zdolność rescEU zapewniła wsparcie ratujące życie w wielu scenariuszach klęsk i katastrof, począwszy od uwolnienia zapasów w związku z rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie po trzęsienia ziemi w Turcji i Syrii w 2023 r. oraz COVID-19, a także regularne rozmieszczanie zdolności do gaszenia pożarów lasów z powietrza w sezonach pożarów lasów w Europie.

i. Zdolności o charakterze wielozadaniowym i wielofunkcyjnym oraz specjalistyczne wsparcie

Jak wynika z analizy przedstawionej w towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji (s. 8–15), można oczekiwać, że zdolność rescEU będzie w przyszłości wykorzystywana w związku z rosnącą liczbą sytuacji kryzysowych i ich rodzajów. Chociaż dążenie do ustanowienia zdolności rescEU w odniesieniu do ilości określonych w scenariuszach klęsk i katastrof opracowanych w ramach UMOL może nie być realistyczne, ta analiza scenariuszy, w połączeniu z doświadczeniem operacyjnym uzyskanym podczas ostatnich interwencji UMOL, może służyć jako wytyczne dla **dwutorowej strategii przyszłego rozwoju rescEU**, ukierunkowanej w szczególności na uzupełnienie zarejestrowanych zdolności ECPP.

Po pierwsze, mając na uwadze strategiczne znaczenie zdolności dostosowanych do konkretnych sytuacji kryzysowych, **należy zwrócić uwagę na zdolności o charakterze wielozadaniowym i wielofunkcyjnym**, które mogą zapewnić wsparcie w wielu różnych scenariuszach. W miarę możliwości preferowaną opcją byłyby zdolności, które można by wypożyczyć i zwrócić na potrzeby innych sytuacji kryzysowych. Zdolności, które zapewniają dotkniętej ludności podstawowe usługi, które zostały zakłócone w wyniku sytuacji kryzysowej, stale oferują wyższy stopień wszechstronności operacyjnej, ponieważ koncentrują się na zapewnieniu dotkniętej ludności względnie stałego zestawu potrzeb, a nie na zdolnościach, które koncentrują się na konkretnym zagrożeniu. Powodzie, scenariusze konfliktu, pożary lasów, trzęsienia ziemi, przesiedlenia ludności na dużą skalę i inne sytuacje kryzysowe powodują, że duża liczba osób potrzebuje **schronienia, energii, telekomunikacji i odpowiedniej opieki medycznej**, a także **zdolności związanych z transportem** na potrzeby przemieszczania tych towarów lub samych osób dotkniętych sytuacjami kryzysowymi. Znaczne inwestycje w zdolności reagowania na szczeblu UE, które zaspokajają te potrzeby, zapewniają zagwarantowaną wartość.

Sytuacje kryzysowe na dużą skalę, takie jak trzęsienia ziemi o znacznej sile, mogą szybko wyczerpać zdolności krajowe i uszczuplić odpowiednie zapasy. Doświadczenia związane z sytuacjami kryzysowymi na mniejszą skalę, takimi jak powodzie, pokazują również, że rynki na okolicznych obszarach mogą szybko się wyczerpać, co komplikuje dostarczanie potrzebnych artykułów ludności dotkniętej sytuacją kryzysową. Dobrze rozmieszczona rezerwa strategiczna powszechnie potrzebnych zdolności na poziomie kontynentalnym może przyczynić się do wykorzystania wielkości Europy do przeciwdziałania klęskom i katastrofom na skalę krajową, umożliwiając państwom członkowskim/państwom uczestniczącym większe skoncentrowanie swoich zasobów na rozwijaniu zdolności specyficznych dla ich szczególnego profilu ryzyka.

Środki te zapewnią szybkie otrzymanie pomocy przez większą część ludności dotkniętej klęską lub katastrofą oraz uwolnienie zdolności koordynacyjnych w sytuacji kryzysowej. Uwolnione zdolności

koordynacyjne na szczeblu UE i państw członkowskich można by lepiej ukierunkować na rozmieszczanie specjalistycznych zdolności specyficznych dla danego rodzaju sytuacji kryzysowej, które mogą być trudniejsze do zidentyfikowania i rozmieszczenia w ramach systemów krajowych.

Po drugie scenariusze opracowane w ramach UMOL wskazują również na potrzebę **jednoczesnego określenia i rozwoju kluczowych specjalistycznych zdolności**, których rozwój w niezbędnych ilościach nie jest opłacalny na szczeblu krajowym. Zdolności w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza i budowanie zdolności w zakresie CBRJ to najbardziej znaczące przykłady, które w ostatnich latach skutecznie realizowano zgodnie z przedmiotowym podejściem, w ścisłej koordynacji między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi a Komisją. Potencjalny przyszły rozwój takich zdolności będzie nadal korzystał z tej ścisłej koordynacji. Inicjatywa dotycząca tworzenia scenariuszy w ramach UMOL dostarcza różnych wskazówek co do potencjalnych przyszłych potrzeb w dalszych **obszarach związanych z CBRJ** lub w zakresie **specjalistycznej wiedzy medycznej** na temat konkretnych zagrożeń, w tym leczenia ran wojennych lub zdarzeń masowych.

ii. Proaktywne wzmocnienie

W ramach UMOL zainwestowano znaczną część budżetu tego mechanizmu (3,2 mld EUR w latach 2019–2024) w rozwój zdolności, które państwa członkowskie/państwa uczestniczące i Komisja uznały za wystarczająco kluczowe, aby uzasadnić wzmocnienie na szczeblu UE wykraczające poza gotowość poszczególnych państw członkowskich. W świetle zmieniającego się krajobrazu ryzyka i zagrożeń te **inwestycje w rescEU należy kontynuować i w miarę możliwości zwiększać**, aby UMOL mógł wspierać państwa członkowskie/państwa uczestniczące w sytuacjach kryzysowych na dużą skalę, które w przyszłości będą przekraczać zdolności krajowe.

Obecne dotacje na ustanowienie i utrzymanie zdolności rescEU wygasną do 2027 r., kiedy to zakończy się okres obowiązywania obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027. Jeżeli środki finansowe na utrzymanie istniejących zdolności rescEU nie zostaną udostępnione, ustanowione zdolności wygasną lub zostaną zlikwidowane, a znaczne inwestycje dokonane w trakcie rozwoju tych zdolności zostaną utracone. Obejmuje to strategiczne zapasy na potrzeby schronienia, wytwarzanie energii elektrycznej w sytuacjach kryzysowych oraz materiały CBRJ i produkty medyczne, a także zdolności w zakresie gaszenia pożarów z powietrza udostępniane każdego roku od 2019 r.

Statki powietrzne do gaszenia pożarów lasów udostępnione w ramach tymczasowej zdolności rescEU są szczególnie uzależnione od przewidywalnego finansowania, ponieważ statki te są udostępniane corocznie w sezonie pożarów do momentu udostępnienia stałej floty samolotów gaśniczych w ramach rescEU.

Zdolności w ramach obecnej organizacji zostały ustanowione w sposób w dużej mierze reaktywny w celu radzenia sobie z aktualnymi lub zbliżającymi się sytuacjami kryzysowymi w jednym lub kilku państwach członkowskich/państwach uczestniczących. W związku z tym w większości przypadków korzystano z nich albo bezpośrednio, w momencie ich utworzenia, albo w ciągu jednego roku od ich utworzenia. Zdolność UMOL do szybkiego przyjmowania aktów wykonawczych, przyznawania dotacji, a następnie nabywania materiałów i sprzętu dla państw członkowskich w celu ustanowienia zdolności rescEU świadczy o zdolności adaptacyjnej tego systemu. Chociaż zdolność adaptacyjna ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania systemu zarządzania klęskami i katastrofami, podejście reaktywne należy uzupełnić

lepszym podejściem przyszłościowym i kulturą proaktywnej gotowości do sprostania wyzwaniom związanym z nowym krajobrazem ryzyka i zagrożeń w Europie.

Chociaż UMOL i jego zainteresowane strony zrozumieli potrzebę ustanowienia zdolności reagowania na szczeblu UE wykraczających poza zdolności zapewniane przez systemy krajowe, konsensus w sprawie koncepcji strategicznych zdolności reagowania na szczeblu UE osiągnięto dopiero po tragicznych pożarach lasów w Portugalii w 2017 r. i sezonie pożarów lasów w 2018 r., które dotknęły północną Europę. W przypadku dodatkowych zdolności, takich jak zapasy medyczne/CBRJ i w zakresie schronienia, schemat ten powtórzono dwukrotnie, przy czym dodatkowe finansowanie z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy zostało udostępnione podczas pandemii COVID-19 w 2020 r. i po powrocie wojny do Europy w 2022 r., aby umożliwić przyjęcie aktów prawnych w sposób reaktywny w celu rozwoju zdolności rescEU z myślą o zaspokojeniu pilnych potrzeb. Podejście to jest kosztowne i mniej skuteczne, ponieważ wymaga zakupu materiałów i wiedzy fachowej pod presją czasu lub w okresie wysokiego światowego popytu, jak miało to miejsce w czasie pandemii COVID-19.

Proaktywne wzmocnienie rescEU jako rezerwy zdolności reagowania na szczeblu UE jest bezpośrednio zgodne z kluczowym działaniem nr 26 strategii na rzecz unii gotowości, w ramach którego wzywa się do zwiększenia istniejących zdolności rescEU w połączeniu z określeniem dodatkowych kluczowych zdolności na potrzeby ewentualnego rozwoju na szczeblu UE. Aby skutecznie zwiększyć zdolności rescEU, rozwój powinien odbywać się w sposób komplementarny z rozwojem innych inicjatyw, takich jak ECPP, z wykorzystaniem odpowiednich korzyści w celu jak najskuteczniejszego wykorzystania zasobów.

W świetle przyszłych wyzwań związanych ze zmianą klimatu i zmianami geopolitycznymi UMOL powinien wyciągnąć wnioski z doświadczeń zdobytych podczas ustanawiania rescEU. Aby wykorzystać potencjał strategicznych zdolności reagowania, **należy ustanowić rescEU, zanim wystąpi sytuacja kryzysowa**. Jak podkreślono w towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji, dzięki wynikom inicjatywy dotyczącej tworzenia scenariuszy zrealizowanej w porozumieniu z państwami członkowskimi UMOL zapewnił rzetelny przegląd zdolności niezbędnych do reagowania na 16 najpilniejszych przeanalizowanych zagrożeń.

iii. Uzupełnienie po rozmieszczeniu

Znaczna część zapasów rescEU została już rozmieszczona w kontekście COVID-19, trzęsienia ziemi w Turcji w 2023 r. i rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Chociaż wysoki popyt uwypukla znaczenie zdolności rescEU na szczeblu UE, brak finansowania i usprawnionych mechanizmów uzupełniania wyczerpanych zapasów zmniejsza wiarygodność działań w zakresie gromadzenia zapasów w ramach rescEU, które będą podejmowane w przyszłości.

Ze względu na wysoki wskaźnik rozmieszczenia zapasów przedstawiony w dokumencie roboczym służb Komisji (s. 39–41) kilka kluczowych zapasów utworzonych w odpowiedzi na potrzeby wynikające z COVID-19 lub rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie nie dysponuje wystarczającymi środkami finansowymi, aby przywrócić im pełną wartość operacyjną. Łączna liczba generatorów nadal dostępnych w ramach ustanowionych „zdolności w zakresie dostaw energii w sytuacjach nadzwyczajnych” w ramach rescEU pokazuje, że według stanu na luty 2025 r. 2564 generatorów – z łącznej liczby 5630 pierwotnie zamówionych – nadal znajduje się w zapasach. Mimo że w ramach rescEU nadal dostępna jest duża liczba generatorów, z dalszej analizy wynika, że 98 % z nich ma niewielką wydajność i może dostarczać energię elektryczną indywidualnym gospodarstwom domowym. Obecnie nie ma zapasów średniej

wielkości generatorów, które byłyby w stanie dostarczyć wystarczającą ilość energii do infrastruktury krytycznej, takiej jak szpitale. Do czasu udostępnienia dalszych środków finansowych i uzupełnienia zapasów generatorów rozmieszczenie zdolności energetycznych rescEU w celu wsparcia odpowiedniej infrastruktury jest praktycznie niemożliwe.

Zapasy tymczasowych zdolności w zakresie schronienia w ramach rescEU stoją przed podobnymi wyzwaniami. Obecnie dostępne zdolności oraz te, które nadal są przedmiotem zamówień, mogą zaoferować schronienie 9000 osobom, która to liczba jest o jeden rząd wielkości mniejsza niż dolna granica niezbędnego zakresu zdolności w zakresie zapewniania schronienia określonego w inicjatywie dotyczącej tworzenia scenariuszy.

Chociaż uznano znaczenie utrzymywania strategicznych zapasów produktów krytycznych w celu wsparcia państw członkowskich/państw uczestniczących w sytuacjach kryzysowych na dużą skalę, na dostępność tych zapasów wpływają ograniczenia budżetowe. Ze względu na wcześniejsze rozmieszczenia status generatorów prądotwórczych na wypadek sytuacji kryzysowych i zapasów możliwości schronienia zapewniałby ograniczone korzyści dla państwa członkowskiego/państwa uczestniczącego wymagającego pomocy w kolejnej sytuacji kryzysowej na dużą skalę.

Jeżeli oczekuje się, że zapasy i zdolności rescEU ogółem mają zapewniać szybką pomoc w razie ich uruchomienia, należy **szybko przywracać ich gotowość operacyjną po ich rozmieszczeniu**. Obejmuje to zobowiązanie budżetowe do regularnego przywracania uszkodzonego sprzętu oraz uzupełnianie wyczerpanych zapasów. Wzmocniłoby to strategiczną rolę rescEU jako filaru gotowości w ramach UMOL i pozwoliłoby uniknąć ryzyka reaktywnych zakupów ad hoc na szczeblu UE.

iv. Tymczasowe wstępne rozlokowanie w celu skutecznego rozmieszczenia

Państwa członkowskie mogą wystąpić o pomoc w formie tymczasowego wstępnego rozlokowania zdolności reagowania. Możliwość ta jest tym istotniejsza, że Europa musi stawić czoła wyzwaniom związanym z dynamicznym krajobrazem ryzyka i zagrożeń. Większa elastyczność w odniesieniu do wstępnego rozlokowania zdolności reagowania wzmocniłaby działania na rzecz gotowości w ramach UMOL.

Chociaż dokładne przewidzenie rozmieszczenia zdolności nie zawsze może być możliwe ze względu na z natury nieprzewidywalny charakter sytuacji kryzysowych, w odniesieniu do których zdolności są ustanawiane, istnieją zdolności, w przypadku których bardziej elastyczne wykorzystanie **ustaleń dokonanych przed rozmieszczeniem może znacznie zwiększyć skuteczność zasobów**.

Między innymi pożary lasów oferują szczególną możliwość połączenia zdolności i możliwości UMOL z korzyścią dla państw członkowskich/państw uczestniczących przed wystąpieniem klęski lub katastrofy. UMOL posiada zdolności reagowania umożliwiające wspieranie państw członkowskich/państw uczestniczących mierzących się z pożarami lasów, a także odpowiednią orientację sytuacyjną i zdolność analityczną do przewidywania, które regiony w Europie najprawdopodobniej będą regularnie doświadczać pożarów lasów. W razie potrzeby państwa członkowskie/państwa uczestniczące mogłyby – za pośrednictwem UMOL – w bardziej aktywny sposób korzystać z tymczasowego wstępnego rozmieszczenia w celu poprawy skuteczności rozmieszczania zdolności. Wstępne rozmieszczenie zdolności odbywałoby się w ścisłej koordynacji z właściwymi organami ochrony ludności oraz na podstawie wniosku o pomoc. Mogłoby to również uwzględniać proporcjonalność powiązanych kosztów operacyjnych.

v. Zwiększenie skuteczności rozmieszczania w ramach rescEU

rescEU opracowano po to, aby pomagać państwom członkowskim/państwom uczestniczącym dotkniętym sytuacją kryzysową, gdy zdolności krajowe nie są w stanie zapewnić wystarczającej lub skutecznej pomocy. Główna stosowana zasada polega na tym, że podstawowy mechanizm działania w ramach UMOL pozostaje krajowym wyrazem solidarności. rescEU zapewnia pomoc, gdy istniejące ogólne zdolności na poziomie krajowym oraz zdolności wcześniej zgłoszone przez państwa członkowskie do ECPP nie są w stanie zapewnić w danych okolicznościach skutecznego reagowania.

W praktyce oznacza to, że przed rozważeniem dostępnych zdolności rescEU należy określić dostępność krajowych zdolności państw członkowskich/państw uczestniczących do reagowania na wniosek o pomoc. Może to prowadzić do niepotrzebnych opóźnień w udzielaniu pomocy ludności dotkniętej sytuacją kryzysową. Szacuje się, że w następstwie huraganu w Éowyn w styczniu 2025 r. przerwy w dostawie energii elektrycznej dotknęły 710 000 gospodarstw domowych, przy czym ponad 133 000 obiektów w kraju dalej borykało się z przerwami w dostawach energii elektrycznej pięć dni po huraganie. Chociaż Dania i Luksemburg były w stanie zareagować na wniosek o pomoc, udostępniając pięć generatorów, generatory dostępne z zapasów rescEU, które mogłyby zaspokoić potrzeby, można było udostępnić dopiero po tym, jak państwo członkowskie/państwo uczestniczące zadeklarowało deficyt zdolności krajowych, które można by wykorzystać w celu odpowiedzi na prośbę Irlandii.

Aby zwiększyć skuteczność UMOL, w ramach ERCC powinna zatem istnieć możliwość **wyboru najszybciej dostępnej i najskuteczniejszej zdolności reagowania**. Uproszczenie procesów oszczędza czas, w szczególności w odniesieniu do rodzajów zdolności reagowania na szybko zmieniające się klęski lub katastrofy, takie jak scenariusze dotyczące materiałów CBRJ lub pożary roślinności.

vi. Uproszczenie stóp współfinansowania rescEU

Obecne stopy współfinansowania rozmieszczania rescEU różnią się pod względem kosztów transportu i kosztów operacyjnych, przy czym 100 % kosztów transportu można odzyskać dzięki finansowaniu unijnemu, a 75 % kosztów operacyjnych zdolności w zakresie gaszenia pożarów z powietrza kwalifikuje się do rescEU. Pozostałe 25 % kosztów operacyjnych związanych z rozmieszczeniem zdolności w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza w UE pokrywa przyjmujące lub wnioskujące państwo członkowskie/państwo uczestniczące. W dwóch przypadkach do 100 % kosztów operacyjnych kwalifikuje się do finansowania unijnego. Są to koszty zdolności utworzonych w celu reagowania na „mało prawdopodobne ryzyko o poważnych skutkach” oraz przypadki, w których rescEU jest rozmieszczane poza UE.

W praktyce zróżnicowanie stawek współfinansowania w zależności od rodzaju sytuacji kryzysowej sprawia, że procedury administracyjne leżące u podstaw sytuacji kryzysowej są niepotrzebnie skomplikowane w porównaniu z danymi kosztami. Z przeglądu dotacji w ramach rescEU wynika, że wykorzystanie zdolności rescEU w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza na sezon pożarów w 2024 r. kosztuje 1–1,5 mln EUR, a dotacje na ustanowienie odpowiednich zdolności rescEU szacuje się na 100 mln EUR. Koszty rozmieszczenia i obsługi zdolności w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza w sezonie pożarów w 2024 r. można oszacować na 400 000 EUR tygodniowo. Zastosowanie odpowiednich stóp współfinansowania w odniesieniu do transportu i obsługi oznacza pozostawienie średnio 64 000 EUR (16 %) dla państwa przyjmującego lub wnioskującego na pokrycie kosztów rozmieszczenia we własnym zakresie. Większość kosztów udostępnienia zdolności na szczeblu UE obejmuje początkowe udostępnienie zdolności, a nie ich obsługę.

W praktyce różne stopy finansowania kosztów operacyjnych nie mają wpływu na decyzję o uruchomieniu UMOL i rescEU. Podczas trwającej sytuacji kryzysowej, która grozi przekroczeniem zdolności krajowych, najważniejsze jest szybkie ograniczenie wpływu zagrożenia poprzez uruchomienie dostępnych zasobów, niezależnie od stóp finansowania. W porównaniu z początkowym kosztem utworzenia zdolności i całkowitym kosztem rozmieszczenia zdolności w sytuacji kryzysowej część kosztów operacyjnych, która nie jest współfinansowana, jest marginalna i nie służy żadnemu celowi praktycznemu.

Konsolidacja kwalifikujących się stóp finansowania transportu i obsługi zdolności rescEU do 100 % oraz wyeliminowanie różnych zasad dotyczących zdolności w zakresie mało prawdopodobnego ryzyka o poważnych skutkach uprościłoby obciążenia administracyjne wszystkich stron uczestniczących w sytuacji kryzysowej, usprawniając wsparcie udzielane państwom członkowskim/państwom uczestniczącym w ramach UMOL.

vii. Uproszczenie zamówień

Zgodnie z art. 12 ust. 3b decyzji nr 1313[2] Komisja może w sposób bezpośredni nabywać, najmować, brać w leasing lub w inny sposób zamawiać zdolności, jeśli zajdzie taka potrzeba, ale wymagane jest przyjęcie odpowiedniego aktu wykonawczego w celu określenia zdolności i ilości, które mają być przedmiotem zamówienia. Pomimo możliwości przyjęcia aktu wykonawczego w trybie pilnym ten etap administracyjny może znacznie opóźnić udzielenie zamówienia o kilka tygodni, co będzie miało konsekwencje operacyjne.

W sytuacjach kryzysowych na dużą skalę, takich jak rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie lub pandemia COVID-19, UMOL oferuje państwom członkowskim/państwom uczestniczącym możliwość połączenia ich potrzeb w zakresie zamówień na zdolności krytyczne w większe grupy, które można kupić szybciej niż poszczególne państwa członkowskie/państwa uczestniczące byłyby w stanie kupić osobno. Celem tego jest uchronienie państw członkowskich/państw uczestniczących przed globalnymi niedoborami i dynamicznymi wahaniami cen poprzez połączenie siły nabywczej i unikanie konkurencji między państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi. Niedobory dużych generatorów i środków ochrony indywidualnej na początkowych etapach rosyjskiej wojny przeciwko Ukrainie i pandemii COVID-19 uwydatniły dynamiczny charakter światowego rynku w sytuacjach kryzysowych na dużą skalę. Zniesienie wymogu przyjęcia aktu wykonawczego w przypadku zamówień bezpośrednich umożliwiłoby Komisji szybkie działanie w celu zabezpieczenia potrzebnej zdolności, zanim światowy popyt przewyższy podaż lub zanim ceny gwałtownie wzrosną. **Uproszczenie procedury udzielania zamówień bezpośrednich umożliwiłoby pełne wykorzystanie potencjału narzędzia UMOL**.

Komisja mogłaby również wykorzystać szersze możliwości wspólnego udzielania zamówień przewidziane w art. 168 ust. 3[3] zmienionego rozporządzenia finansowego UE przyjętego we wrześniu 2024 r. Zgodnie z nowym rozporządzeniem Komisja mogłaby wspierać wiele państw członkowskich, działając jako centralna jednostka zakupująca dla państw członkowskich pragnących zamówić podobny sprzęt, co pozwoliłoby wykorzystać ekonomię skali w celu uzyskania lepszych cen dla państw członkowskich, a jednocześnie wsparłoby zamówienia na kompatybilny sprzęt.

[2] Decyzja - 2013/1313 - PL - EUR-Lex.
[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona).

c. Szersze rozważania dotyczące budowania zdolności reagowania

Chociaż wyżej wymienione zalecenia są specyficzne dla zdolności ECPP lub rescEU, dotyczą one instrumentów zdolności reagowania i mają na celu wspieranie rozwoju zdolności reagowania w ramach UMOL z perspektywy systemowej. Obejmuje to skupienie się na zmianach mających znaczenie zarówno dla rescEU, jak i dla ECPP, a także ściślejsze powiązanie z zainteresowanymi stronami, które obecnie znajdują się na peryferiach działań w ramach UMOL lub poza nimi.

i. Podejście do budowania zdolności oparte na wykonaniu

Wraz z rozszerzeniem instrumentów w zakresie zdolności dostępnych do rozmieszczenia w ramach UMOL zaczęto w ramach UMOL mierzyć jego postępy w zaspokajaniu potrzeb w zakresie zdolności za pomocą celów opartych na wykonaniu. Chociaż cele ECPP oparte na zdolnościach nadal są odpowiednim narzędziem kształtowania konfiguracji ECPP, w ramach DRG nr 4 („Reagowanie – zwiększenie zdolności reagowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności") wprowadzono cele w zakresie wykonania, które obejmują wszystkie możliwości rozmieszczenia w ramach mechanizmu. Zapewnia to bardziej całościowy przegląd ogólnego poziomu gotowości UMOL w kluczowych dziedzinach. Należy kontynuować i rozszerzyć podejście do pomiaru postępów w zakresie budowania zdolności za pomocą wskaźników wykonania. Przyszłe działania na rzecz uzupełnienia braków w zdolnościach powinny koncentrować się na łącznym wpływie wszystkich instrumentów UMOL, w tym ECPP, rescEU, rynku prywatnego oraz, w razie potrzeby, bezpośrednich zamówień w danej dziedzinie gotowości. Stałe monitorowanie i **analizowanie zdolności UMOL jako całości** oraz porównywanie ich z kontekstem, w którym funkcjonuje UMOL, pozwoli zapewnić, że UMOL będzie wykorzystywać najodpowiedniejsze zdolności reagowania w celu skutecznego wspierania państw członkowskich/państw uczestniczących w sytuacjach kryzysowych.

ii. Zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności do uzupełniania zdolności krajowych w Europie

Zdolności i braki omawiane w niniejszym sprawozdaniu ograniczają się wyłącznie do zdolności w ramach ECPP i rescEU. Niniejsze sprawozdanie nie zawiera unijnego przeglądu innych istniejących zdolności krajowych w państwach członkowskich i państwach uczestniczących. Brak ogólnounijnego przeglądu zdolności krajowych jest nieodłącznie związany z dziedziną, w której UE dysponuje jedynie kompetencją pomocniczą. Sytuacje kryzysowe na dużą skalę, takie jak pandemia COVID-19, pokazały, że **w konkretnych przypadkach przegląd konkretnych zdolności krajowych może odegrać istotną rolę w zwiększeniu ogólnej skuteczności UMOL** (np. w przypadku dostępności łóżek na potrzeby intensywnej terapii lub oddziałów leczenia oparzeń). Przy poszanowaniu podstawowej roli organów krajowych w zarządzaniu klęskami i katastrofami, poprawa wymiany informacji na temat dostępności kluczowych zdolności krajowych, w tym zapasów, może korzystnie wpłynąć na zdolność UMOL do szybkiego wspierania państw członkowskich/państw uczestniczących w razie potrzeby. Ogólnounijna wiedza na temat kluczowych zapasów ma szczególne znaczenie dla wdrożenia unijnej strategii gromadzenia zapasów, jak przewidziano w działaniu kluczowym nr 9 w obszarze 2 strategii na rzecz unii gotowości – „Odporność niezbędnych funkcji społecznych". Chociaż wymiana informacji mogłaby ograniczać się do szczególnych okoliczności, metody i procesy tej wymiany danych przygotowane z wyprzedzeniem umożliwiłyby UMOL szybkie zwiększenie skali wymiany danych w razie potrzeby i odpowiednie reagowanie.

iii. Szczególnie wrażliwe grupy społeczne

Cele w zakresie odporności na klęski i katastrofy, poparte jednym z kluczowych zaleceń horyzontalnych określonych w inicjatywie dotyczącej tworzenia scenariuszy w ramach UMOL, podkreślają potrzebę integracyjnego podejścia do ochrony ludności, tak aby nikt nie został pominięty w sytuacji kryzysowej. W ramach zdolności dotyczących świadczenia usług na rzecz dotkniętych grup społecznych należy systematycznie uwzględniać to, w jaki sposób zostaną zaspokojone potrzeby szczególnie wrażliwych grup społecznych, takich jak konkretne grupy wiekowe lub osoby z niepełnosprawnościami. Zdolności rozmieszczone w kontekście uruchomienia UMOL z definicji działają w sytuacji kryzysowej na dużą skalę, która dotyka dużej liczby osób, w tym osób o specjalnych potrzebach. Zaspokajanie tych potrzeb należy w dalszym ciągu uwzględniać w odpowiedni sposób przy rozwijaniu zdolności reagowania, w tym w standardowych procedurach operacyjnych oraz w szkoleniach i ćwiczeniach. UMOL ma obowiązek i zobowiązuje się do **uwzględniania potrzeb szczególnie wrażliwych grup społecznych podczas operacji w sytuacjach kryzysowych**, zapewniając dostosowanie zdolności do różnych potrzeb dotkniętych grup społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

iv. Międzysektorowa orientacja sytuacyjna ERCC

UMOL dysponuje szerokim wachlarzem narzędzi orientacji sytuacyjnej w celu monitorowania i przewidywania zmian na świecie oraz tworzenia produktów informacyjnych dla zainteresowanych stron w sytuacjach kryzysowych. Jednym z ostatnich wydarzeń jest utworzenie globalnego systemu sytuacyjnego (GSS), który zestawia wiele źródeł informacji w ramach jednego interaktywnego pulpitu opartego na GIS. W połączeniu z usługą programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego (CEMS) i jej platformami monitorowania konkretnych zagrożeń, które mogą monitorować na przykład powodzie, pożary lasów i susze, ERCC już wykorzystuje znaczną ilość informacji. Zdolności te zapewniają pomocne zasoby dla zainteresowanych stron w ramach UMOL i przyczyniają się do jego skuteczności operacyjnej.

Chociaż monitorowanie sektorowe odbywa się na szczeblu unijnym lub krajowym w odniesieniu do usług o krytycznym znaczeniu, takich jak energia i transport, **obecnie nie istnieje wspólna orientacja sytuacyjna łącząca wiele przeglądów sektorowych z zagrożeniami w czasie rzeczywistym, która pomogłaby w ocenie potencjalnych skutków na szczeblu europejskim**. Wiadomości o poważnych zakłóceniach związanych z infrastrukturą docierają do ERCC jedynie za pośrednictwem organów ochrony ludności kraju dotkniętego sytuacją kryzysową lub za pośrednictwem doniesień mediów publicznych. Celem ERCC powinno być kontynuowanie i maksymalizowanie wsparcia dla państw członkowskich w zakresie zarządzania międzysektorowymi skutkami kryzysów, w oparciu o udoskonalone planowanie oraz bardziej kompleksową analizę i orientację sytuacyjną. Stanowiłoby to bezpośrednie wsparcie działania kluczowego nr 3 strategii na rzecz unii gotowości – Wzmocnienie ERCC – oraz działania kluczowego nr 25 – Utworzenie unijnego centrum koordynacji kryzysowej. Pierwszym krokiem w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia byłoby włączenie do GSS jawnych, aktualnych danych pochodzących od krajowych organów ochrony ludności. Takie włączenie danych przyniosłoby obopólne korzyści zarówno ERCC, jak i krajowym organom ochrony ludności, a także zapewniłoby Unijnemu Mechanizmowi Ochrony Ludności wspólny obraz sytuacji na szczeblu europejskim. W rezultacie wzmocnione ERCC byłoby systematycznie włączane do istniejących sektorowych systemów monitorowania w celu zwiększenia jego orientacji sytuacyjnej, a jednocześnie mogłoby dostarczać państwom członkowskim/państwom uczestniczącym informacji na temat potencjalnych zakłóceń w świadczeniu usług krytycznych.

v. Analiza scenariuszy konfliktu/wojny

Głównym celem UMOL było ograniczenie wpływu zagrożeń naturalnych lub przypadkowych na ludzi i środowisko. Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie zasadniczo zmieniła jednak krajobraz ryzyka i zagrożeń. Chociaż oczekuje się, że częstotliwość tradycyjnego uruchamiania UMOL będzie kontynuowana ze względu na rosnące skutki zmiany klimatu, jak omówiono w towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji, istnieje również potrzeba dalszego rozwijania jego roli w ochronie obywateli w Europie w scenariuszach konfliktu i obrony.

Istnieje potrzeba wzmocnienia koordynacji cywilno-wojskowej **wykraczającej poza koordynację odrębnych działań w sytuacji kryzysowej oraz w kierunku całościowego podejścia w opracowywaniu kompleksowych ustaleń dotyczących gotowości cywilno-wojskowej, jak przewidziano w działaniu kluczowym nr 22 w ramach obszaru współpracy cywilno-wojskowej przewidzianego w strategii na rzecz unii gotowości**. W inicjatywie dotyczącej tworzenia scenariuszy podkreślono znaczenie rozwijania tej relacji i stawienia czoła pozostałym wyzwaniom związanym z koordynacją, aby zapewnić, że odrębne podmioty rządowe będą działały na rzecz uniknięcia szkód dla ludności, zwłaszcza w scenariuszach konfliktu.

Rozważenie scenariuszy konfliktu i wojny w celu wsparcia ściślejszej koordynacji cywilno-wojskowej w zarządzaniu kryzysowym może posłużyć za punkt wyjścia dla szerszego rozwoju norm podwójnego zastosowania w technologiach, zapewniając obu tym sektorom zwrot z inwestycji tam, gdzie jest to wykonalne.

W ramach UMOL należy systematycznie wyciągać wnioski z rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, w tym za pośrednictwem procesu wdrażania doświadczeń i wniosków przewidzianego w ramach UMOL. Proces ten mógłby wspierać działania przygotowawcze w ramach krajowych systemów zarządzania klęskami i katastrofami w odniesieniu do potencjalnych podobnych przyszłych scenariuszy. Obejmuje on wnioski wyciągnięte przez ukraińskie organy ds. zarządzania klęskami i katastrofami oraz organy ochrony ludności na temat najlepszego przygotowania systemu krajowego i UMOL na wypadek konfliktu.

Należy ponownie **przeanalizować i poddać przeglądowi istniejące zdolności reagowania i możliwości ich rozmieszczenia** w celu określenia ich potencjalnego **wkładu we wspieranie ludności cywilnej podczas konfliktów lub wojny**. Zdolności zależne od personelu wojskowego lub sprzętu wojskowego mogą wiązać się z ograniczeniami rozmieszczenia lub niedostępnymi kluczowymi elementami zdolności. Wiele zdolności mających na celu wspieranie osób dotkniętych sytuacją kryzysową (np. poszukiwania i ratownictwo, schronienie, zasilanie awaryjne, logistyka i gaszenie pożarów lasów) będzie nadal odgrywać ważną rolę w ich możliwościach, potencjalnie korzystając z dodatkowych szkoleń w zakresie świadomości konfliktów lub środków ochrony indywidualnej lub innego dodatkowego sprzętu związanego z konkretnym scenariuszem konfliktu. **Unijne ćwiczenia reagowania kryzysowego i gotowości**, a także wymiany oparte na scenariuszach mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia zdolności UMOL w sytuacji konfliktu lub wojny.

vi. Partnerstwa sektora prywatnego

Jako jedna z głównych grup zainteresowanych stron w społeczeństwie sektor prywatny powinien być postrzegany jako silny potencjalny partner Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i gotowości UE w szerszym znaczeniu. W przyjętej strategii UE na rzecz unii gotowości podkreślono potrzebę włączenia

prywatnych zainteresowanych stron w gotowość we wszystkich odpowiednich sektorach. W odniesieniu do UMOL, a zwłaszcza w odniesieniu do działań na rzecz ochrony ludności, znaczenie tego sektora uznano już w ramach DRG nr 5 „Bezpieczeństwo – zapewnienie solidnego systemu ochrony ludności", w którym wezwano do **wspierania partnerstw z zainteresowanymi stronami z sektora prywatnego na szczeblu unijnym i krajowym**. Podmioty należące do sektora prywatnego przenikają się z działaniami rządowego zarządzania kryzysowego na każdym etapie cyklu zarządzania klęskami i katastrofami.

Szerokie spektrum zainteresowanych stron zgrupowanych w „sektor prywatny" przekłada się na niemal nieskończoną liczbę wzajemnie korzystnych kontaktów na poziomie operacyjnym i strategicznym. Poszukiwanie i rozwijanie tych kontaktów jako stałego elementu ogólnounijnej gotowości nie może pozostać doraźnym rozwiązaniem opracowywanym w sytuacji kryzysowej. Kilka inicjatyw, które można by zbadać w celu poszerzenia powiązań między publicznym zarządzaniem klęskami i katastrofami a sektorem prywatnym, obejmuje:

- **Sformalizowanie i rozszerzenie możliwości oferowanych przez centra prywatnych darowizn prowadzone i zarządzane przez państwa członkowskie, które przeprowadzą kontrolę jakości przekazanych produktów**, jako zdolność UMOL do przekazywania organom państwa dotkniętego sytuacją kryzysową pomocy w formie prywatnych darowizn, utworzona w celu uwzględnienia umów o darowiźnie w odniesieniu do z góry określonych towarów i ilości, co pozwoli skrócić czas reakcji i zapobiegnie pracom administracyjnym przed faktycznym przekazaniem darowizny w sytuacji kryzysowej.
- **Opracowanie ustaleń dotyczących sytuacji kryzysowych z odpowiednimi partnerami branżowymi** na wypadek sytuacji kryzysowych na dużą skalę, takich jak pandemie lub scenariusze konfliktu, ale również w przypadkach nietypowych potrzeb, takich jak wnioski o użycie koparek, kontenerów lub pojazdów samowyładowczych, w celu wsparcia działania kluczowego nr 19 „Opracowanie publiczno-prywatnych protokołów na wypadek sytuacji wyjątkowej" określonego w obszarze 4 strategii na rzecz unii gotowości.
- **Zwiększenie dwustronnej wymiany informacji na temat zagrożeń i ryzyka między instytucjami, środowiskiem akademickim i przedsiębiorstwami prywatnymi**, w tym sektorem ubezpieczeń, w celu wsparcia analizy w zakresie zarządzania klęskami i katastrofami i zwiększenia świadomości ryzyka wśród ludności cywilnej i sektora prywatnego, zgodnie z działaniem kluczowym nr 21 „Ustanowienie Europejskiego Centrum Eksperckiego w dziedzinie Bezpieczeństwa Badań Naukowych" określonym w obszarze 4 strategii na rzecz unii gotowości.
- **Poprawa dostępu do ekspertów technicznych** z sektora prywatnego w celu wsparcia inicjatyw w zakresie gotowości i reagowania, w tym programu szkoleń i ćwiczeń w ramach UMOL.

Większe włączenie zainteresowanych stron z sektora prywatnego w działania związane z zarządzaniem klęskami i katastrofami nie oznacza zmniejszenia roli rządu. Celem ściślejszej współpracy z sektorem prywatnym jest uniknięcie tworzenia równoległych działań w zakresie gotowości i reagowania oraz wykorzystanie wszystkich dostępnych zasobów do współpracy w zakresie zapobiegania klęskom i katastrofom i łagodzenia ich skutków w przypadku ich wystąpienia.

vii. Centra darowizn

Centra darowizn, które umożliwiają kierowanie wsparcia rzeczowego udzielanego przez sektor prywatny lub państwa trzecie do dotkniętej ludności za pośrednictwem UMOL, **okazały się skuteczne w zwiększaniu wartości dodanej UMOL**, a jednocześnie ograniczyły do minimum dodatkowe koszty

i zapewniły pomoc administracyjną organom państwa otrzymującego pomoc. Od początku wojny przeciwko Ukrainie do kwietnia 2025 r. w ramach UMOL udało się skierować prawie 15 mln EUR w towarach z przedsiębiorstw prywatnych i państw trzecich do Ukrainy i regionu dotkniętego wojną. Cel ten osiągnięto dzięki zaangażowaniu Belgii i Polski jako głównych państw przyjmujących oraz dotacjom na obsługę centrów na łączną kwotę 3,5 mln EUR.

Aby lepiej wykorzystać logistykę oraz procedury i operacje administracyjne w ramach UMOL, a także potencjał darowizn zewnętrznych w przyszłości, należy usunąć przeszkody dla obecnego podejścia dotyczącego funkcjonowania centrum, co pozwoli zwiększyć elastyczność operacyjną. Tworząc centra w ramach rescEU, istniejące centra należy powiązać tematycznie z istniejącymi zdolnościami rescEU. Jeżeli chodzi o reagowanie na sytuację w Ukrainie, ogranicza to produkty przekazywane za pośrednictwem centrów do zdolności określonych w ramach rescEU, mimo że wiadomo, iż potrzeby ukraińskich organów są znacznie większe. Utworzone centra sektorowe są udanymi projektami pilotażowymi. **Przekształcenie inicjatywy dotyczącej centrów w szerszą zdolność, która ustanawia ogólne centra, pozwoliłoby UMOL lepiej zaspokajać potrzeby kraju dotkniętego sytuacją kryzysową**, a jednocześnie utorowałoby drogę dla nowych sposobów współpracy z sektorem prywatnym i partnerami o zbieżnych poglądach podczas przyszłych sytuacji kryzysowych.

Ważne jest, aby państwa członkowskie/państwa uczestniczące prowadzące centra i zarządzające nimi przeprowadzały kontrole jakości darowizn i zarządzały ich dostawami oraz aby przeprowadzały kontrole jakości przekazanych towarów, co zapewni nadzór państwowy nad darowiznami, który stanowi podstawę Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

viii. Gromadzenie zapasów

Gromadzenie zapasów zapewnia natychmiastowy dostęp do towarów krytycznych w sytuacji kryzysowej. Podejście to może być szczególnie korzystne w przypadku towarów, które są przedmiotem rosnącego światowego popytu, jak ma to miejsce w przypadku środków ochrony indywidualnej i środków terapeutycznych podczas globalnej pandemii. To samo może dotyczyć większych produktów o długim czasie realizacji i ograniczonego wyboru dostawców, na przykład dostawców dużych generatorów. Od czasu utworzenia zapasów rescEU przynoszą one korzyści państwom członkowskim/państwom uczestniczącym w różnych kontekstach, zapewniając niezbędne produkty w ilościach przekraczających to, co jest zazwyczaj dostępne na szczeblu krajowym.

Wszechstronność obecnych zapasów rescEU dodatkowo podkreśla ich wartość w obliczu niepewnej przyszłości, a wcześniejsze przypadki uruchomienia pokazują, że nawet ograniczony wybór kategorii zapasów może przyczynić się do operacji reagowania w przypadku klęsk żywiołowych, epidemii i scenariuszy konfliktu.

Obecne zapasy rescEU ograniczają się do produktów niezbędnych do udzielania pomocy medycznej i reagowania związanego z CBRJ, awaryjnego zasilania energią elektryczną i możliwości zapewnienia schronienia w sytuacjach kryzysowych oraz należy rozważyć **ich rozszerzenie na inne produkty, które mogą pomóc podmiotom/organom zarządzającym klęskami i katastrofami w udzielaniu natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych**. Najlepiej byłoby, gdyby gromadzenie zapasów koncentrowało się na niepsujących się produktach, które można wypożyczyć i wykorzystać w różnych sytuacjach kryzysowych.

Działania w zakresie gromadzenia zapasów w ramach UMOL stanowią wkład sektora zarządzania kryzysowego w szerszą unijną strategię gromadzenia zapasów, która jest obecnie opracowywana do przyjęcia w czerwcu 2025 r.

4. Wnioski

UMOL stanowi zdolność reagowania europejskiego sektora zarządzania klęskami i katastrofami na szczeblu UE. Od momentu jego powstania zdolności reagowania zwiększono i dostosowano do potrzeb państw członkowskich/państw uczestniczących, które ma wspierać. Te ciągłe stopniowe zmiany wymagają zaangażowania Komisji i krajowych organów ochrony ludności w Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, który opiera się na solidarności między państwami uczestniczącymi.

Konsekwencje dynamicznego krajobrazu ryzyka i zagrożeń, określone w różnych przeglądach ryzyka i w inicjatywie dotyczącej tworzenia scenariuszy w ramach UMOL, potwierdzają tendencję, którą obserwuje się już podczas uruchamiania UMOL. Oprócz uruchamiania ze względu na pojedyncze zagrożenie wymagającego krótkiego czasu reakcji, którym zwykle zajmują organy ochrony ludności, UMOL uruchamia się w celu zapewnienia wsparcia w bardziej złożonych sytuacjach kryzysowych. Skomplikowane kombinacje wielu zagrożeń i podatności na zagrożenia skutkują przedłużającymi się sytuacjami kryzysowymi, które są dużo bardziej złożone i często mają daleko idące skutki.

Łącząc zrozumienie wyzwań stojących przed Unijnym Mechanizmem Ochrony Ludności z analizą istniejących zdolności reagowania dostępnych w ramach tego mechanizmu, w niniejszym dokumencie przedstawiono szereg zaleceń mających na celu dalszy rozwój zdolności reagowania w ramach UMOL.

15 zaleceń zawartych w niniejszym sprawozdaniu pogrupowano w zalecenia dotyczące ECPP i rescEU jako dwa filary zdolności reagowania w ramach UMOL, natomiast trzecia kategoria obejmuje zalecenia, które nie są bezpośrednio powiązane z danym rodzajem zdolności i zamiast tego służą budowaniu zdolności reagowania w szerszym znaczeniu.

Zalecenia dotyczące europejskiej puli ochrony ludności (ECPP):

i. Podjęcie działań na rzecz wyeliminowania braków w zdolnościach ECPP wskazanych w niniejszym sprawozdaniu (np. w obszarach gaszenia pożarów roślinności, zdolności w zakresie ratownictwa medycznego, incydentów związanych z zanieczyszczeniem wód morskich, przybrzeżnych i śródlądowych, mostów, wytwarzania energii elektrycznej oraz transportu i logistyki).
ii. Wzmocnienie koordynacji z państwami członkowskimi/państwami uczestniczącymi oraz między nimi w dążeniu do osiągnięcia celów w zakresie zdolności.
iii. Zwiększenie finansowania dotacji na dostosowanie.
iv. Zachęcanie do rejestracji w ECPP poprzez zwiększenie finansowania podczas rozmieszczania.

Zalecenia dotyczące rescEU:

i. Skoncentrowanie przyszłego budowania zdolności przede wszystkim na zdolnościach o charakterze wielozadaniowym i wielofunkcyjnym (np. w zakresie schronienia, energii elektrycznej, telekomunikacji, opieki medycznej oraz transportu i logistyki) oraz, w razie potrzeby, na uzupełniających specjalistycznych zdolnościach wsparcia (np. w obszarach związanych z CBRJ lub w zakresie specjalistycznej wiedzy medycznej na temat konkretnych zagrożeń).

ii. Umożliwienie przewidywalnego zwiększenia budżetu w celu uzupełnienia środków po rozmieszczeniu, dążąc do bardziej aktywnego budowania zdolności.
iii. Zwiększenie skuteczności rozmieszczania rescEU dzięki szybszym decyzjom o rozmieszczeniu i wariantom wstępnego rozlokowania.
iv. Uproszczenie stóp współfinansowania rozmieszczania zdolności rescEU i usprawnienie procesu udzielania zamówień.

Szersze rozważania dotyczące budowania zdolności reagowania:

i. Dalsze wykorzystywanie celów opartych na wykonaniu na potrzeby przyszłego budowania zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
ii. Rozważenie poprawy wymiany informacji na temat dostępności konkretnych zdolności krajowych w celu zwiększenia ogólnej skuteczności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
iii. Lepsze zrozumienie potrzeb szczególnie wrażliwych grup społecznych w sytuacjach kryzysowych.
iv. Dalsze rozwijanie międzysektorowej orientacji sytuacyjnej ERCC.
v. Uwzględnienie scenariuszy konfliktu/wojny w ramach dalszego budowania zdolności.
vi. Rozszerzenie, w stosownych przypadkach, partnerstw sektora prywatnego, w tym rozwój centrów darowizn w celu zwiększenia zdolności Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
vii. Rozważenie gromadzenia zapasów szerszej gamy zasobów reagowania kryzysowego.

Oprócz tych zaleceń – mając na uwadze to, że gotowość nie jest już wyłączną odpowiedzialnością podmiotów/organów odpowiedzialnych za zarządzanie klęskami i katastrofami, a staje się **przekrojową kwestią społeczną** – Unijny Mechanizm Ochrony Ludności może wspierać tę zmianę w kierunku podejścia obejmującego całe społeczeństwo, przekazując przypisaną do niego wiedzę fachową na temat gotowości sektorom, które niedawno zaczęły zajmować się danym tematem. Aby sprostać rosnącej złożoności przyszłych wyzwań, reagowanie w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności będzie musiało wykraczać poza tradycyjne zdolności reagowania kryzysowego, zgodnie z celami strategii UE na rzecz unii gotowości.